

2005 évi Közhasznúsági Beszámoló

KÖLTSÉGVETÉSI TÁMOGATÁS FELHASZNÁLÁSA

A Tudatos Vásárlók Közhasznú Egyesülete 2005. évben költségvetési támogatást nem kapott.

A VAGYON FELHASZNÁLÁSÁVAL KAPCSOLATOS KIMUTATÁS

Az Egyesület mérleg-főösszege 2005. január 1-én: 19 526 ezer Ft

- Közhasznú tevékenységből származó eredmény: 14 765 ezer Ft
  - Közhasznú tevékenységből származó bevétel: 49 088 ezer Ft.
  - Közhasznú tevékenységre fordított kiadás: 35 432 ezer Ft
  - Tárgyi évben elszámolt értékcsökkenési leírás: 1 684 ezer Ft
- Vállalkozási tevékenységből származó eredmény: 0 Ft
  - Vállalkozási tevékenységből származó bevétel: 0 Ft
  - Vállalkozási tevékenységre fordított kiadás: 0 Ft
- Rövid távú kötelezettség: 1 060 ezer Ft

Az Egyesület mérleg-főösszeg 2005. december 31-én: 34 791 ezer Ft

Közhasznú tevékenységből származó bevétel: 49 088 ezer Ft.

Támogatás: 47 484 ezer Ft

Közhasznú tevékenység:

- Eötvös Lóránt Tudományegyetem: 200 ezer Ft
- Egyéb: 1 404 ezer Ft

Közhasznú tevékenységre fordított kiadás: 35 432 ezer Ft

- Dologi kiadás: 20 452 ezer Ft
- Beruházási kiadás 1 109 ezer Ft
- Személyi jellegű kiadás: 11 784 ezer Ft

A CÉL SZERINTI JUTTATÁSOK KIMUTATÁSA

Az Egyesület a 2005. évben a cél szerinti tevékenysége (tudományos tevékenység, kutatás; nevelés és oktatás, ismeretterjesztés; természetvédelem; környezetvédelem; fogyasztóvédelem) keretében, pénzbeli támogatást és ösztöndíjat nem folyósított.

A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSI SZERVTŐL, AZ ELKÜLÖNÍTETT ÁLLAMI PÉNZALAPTÓL, A HELYI ÖNKORMÁNYZATTÓL, A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATOK TÁRSULÁSÁTÓL, AZ EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁSI ÖNKORMÁNYZATTÓL ÉS MINDEZEK SZERVEITŐL KAPOTT TÁMOGATÁS MÉRTÉKE

A Tudatos Vásárlók Közhasznú Egyesülete, 2005-ben, pályázati úton, az alábbi támogatásokban részesült:

Támogató	Tevékenység	Elnyert támogatás	2005. évben megkapott támogatás
Gazdasági és Közlekedési Minisztérium	Fogyasztóvédelmi tevékenység	3 000 000	960 000
Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium	Fogyasztóvédelmi tevékenység	2 000 000	1 999 968
PHARE Access 2002 Micro	A tizenévesek szemléletformálását szolgáló tevékenységek ösztönzése az ökológiai fogyasztóvédelem területén	11 556 858	2 542 600
PHARE Access 2003 Network	Central and Eastern European Network of Non-governmental organizations	2 148 946	1 762 918
PHARE Access 2003 Micro	Fogyasztóvédelmi információk és szolgáltatások az interneten az aktívabb fogyasztóvédelmi érdekérvényesítésért	12 487 498	9 990 132

Támogató	Tevékenység	Elnyert támogatás	2005. évben megkapott támogatás
PHARE Access 2003 Macro	A vállalatok társadalmi felelősségvállalása, mint a legújabb európai fogyasztóvédelmi irányzat hazai átültetése: adatbázis és civil kapacitásfejlesztés	20 696 754	16 557 737
Magyar Soros Alapítvány	Intézményi Támogatások programja	8 630 000	5 904 000
Ökotárs Alapítvány	Tagságalapú forrásszervező kampány	500 000	500 000
Fővárosi Önkormányzat	Működési támogatás	100 000	100 000
Magyar Nemzetközi Fejlesztési Segítségnyújtási Kht. (Hun-IDA)	Fenntartható Fogyasztás Oktatócsomag átadása pedagógusoknak képzések keretében.	999 800	699 680
Nemzeti Civil Alapprogram	SZJA 1%-os civil kampány támogatása	500 000	500 000
Nemzeti Civil Alapprogram	2005. évi működési támogatás	1 500 000	894 000
Nemzeti Civil Alapprogram	Közép- és Kelet-Európai Hálózat a fenntartható fogyasztásért	1 000 000	500 000
Nemzeti Civil Alapprogram	Részvétel nemzetközi szervezetek programjaiban	800 000	400 000
Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium	Fenntartható fogyasztás oktatása tizenévesek számára	630 000	630 000
Nemzeti Civil Alapprogram	Ökológiai Fogyasztóvédelmi Munkacsoport	2 850 000	1 681 000
Grante Anne Fransenfrou	Fogyasztóvédelmi tevékenység	613 650	613 650
Consumentenbond	Fogyasztóvédelmi tevékenység	1 249 650	1 249 000
Összesen			47 484 685

A pályázati úton elnyert támogatások felhasználása 2006. közepén zárul le, azok elszámolása az Egyesület székhelyén letétbe helyezett beszámolókból, 2006. augusztusától megismerhetők.

A KÖZHASZNÚ SZERVEZET TISZTSÉGVISELŐINEK NYÚJTOTT JUTTATÁSOK ÉRTÉKE, ILLETVE ÖSSZEGE

Név	Tisztség	Bér	Bért terhelő járulék	Időszak	Megjegyzés
Lewis Nji Akenji	Választmányi tag	2 442 000 Ft	824 114 Ft	2005.01.01-12.31	
Gulyás Emese	Elnök-helyettes	2 100 109 Ft	698 715 Ft	2005.01.01-08.24	2005.08.24-től szülési szabadság
Ujhelyi Katalin	Elnök	511 000 Ft	165 660 Ft	2005.11.01-12.31	2005.10.31-ig fizetés nélküli szabadság

Az Egyesület Titkára, Haraszi Anikó, 2005 folyamán szülési szabadságon volt, a tisztségével kapcsolatos feladatokat társadalmi munkában látta el. Szintúgy a többi választmányi tag, Boda Zsolt és Szalmási Lilla.

AZ EGYESÜLET 2005. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉNEK RÖVID BEMUTATÁSA

Független média és kiadványok

TudatosVásárló.hu online magazin

2005-ben közel 150 új cikk, több mint 150 programajánló, 35 könyvajánló, és közel 50 új link jelent meg a portálon. Fórumunkban élénk társalgás indult az olvasókat leginkább érdeklő témákról. 2005. során adatbázist készítettünk az ország bioboltjairól, amely szintén a TudatosVásárló.hu-n érhető el. Decemberben karácsonyi népszerűvé vált e-képeslapokat készítettünk a magazin olvasóinak. Szerzői gárdánk az év során folyamatosan bővült.

A 2004 óta működő www.tudatosvasarlo.hu igazi online magazin, célja egy újfajta vásárlói értékrend, vagyis új életmód, fogyasztási kultúra és identitás kialakulásának elősegítése. Bár komoly és fontos kérdésekről szól, igyekszünk érdekessé, sőt, nem tagadjuk: színessé és szórakoztatóvá is tenni.

Tudatos Vásárló nyomtatott magazin

2005-ben két alkalommal jelent meg a Tudatos Vásárló című nyomtatott, tematikus magazinunk, 1000-1200 példányban. A magazin ötödik számának címe: *Aktív állampolgár*, a hatodik számé *Víz*. A terjesztés direkt, postai úton történt, illetve azokon a rendezvényeken, amelyeket nagy számban látogat a fogyasztóvédelmi, környezetvédelmi és társadalmi kérdések iránt nyitott értelmiség.

A magazin a fogyasztók ismereteit bővíti a termelés és fogyasztás környezeti és társadalmi hatásairól, fejleszti a médiával és reklámokkal kapcsolatos kritikai attitűdöt, elméleti ismereteket közvetít és hasznos, gyakorlati tanácsokat ad, hogy a fogyasztók tisztábban lehessenek jogaikkal és kötelességeikkel, képessé váljanak érdekeik érvényesítésére.

Jó cuccok? Információk a pult alól – Útmutató hétköznapi termékekhez

2005 őszén jelent meg a Jó cuccok? c. kiadványunk. A könyv a Tudatos Vásárlók Egyesülete és a Világ helyzete sorozatot évente megjelentető Worldwatch Institute együttműködésének eredményeként jelent meg Magyarországon. A könyv a mindennapi vásárláshoz ad praktikus tanácsokat és bemutatja a hétköznapi termékek ökológiai és társadalmi hátterét. A számtalan ötlet, tény és tanács segíti a tájékozottabb vásárlást, hogy megtaláljuk azokat a termékeket, amelyek nem (vagy kevésbé) károsítják egészségünket, valamint a környezetet. A könyvet egyesületünkénél, illetve könyvesboltokban, rendezvényeken lehet megvásárolni.

Karácsonyi képeslap kampány

2005 decemberében karácsonyi üdvözlőlapot jelentettünk meg, amelyet a Boomerang Média segítségével freecard formájában, 9500 példányban terjesztettünk budapesti helyszíneken. A lap a karácsony elanyagiasodására hívta fel a figyelmet, arra, hogy a karácsony ünnepe napjainkra egyenlővé vált az ajándékvásárlással, a vásárlással. A visszajelzések egyértelműen elismerőek voltak, többen a kreatív üzenetet és megvalósítást, a figyelemfelkeltő hangnemet emelték ki pozitívként.

Naomi Klein: No Logo

Egyesületünk 2004 őszén jelentette meg Naomi Klein világhírű bestsellere, a No Logo magyar nyelvű kiadását az AMF Kft. együttműködésével. A könyv terjesztését 2005-ben is folytattuk; illetve gondoztuk a könyv weboldalát, a www.nologo.hu-t.

Vállalatok Társadalmi Felelősségvállalása

2005-ben nyertes PHARE pályázatunk keretében a vállalatok társadalmi felelősségvállalása (CSR) témában indítottunk új projektet. A több mint egy éves programban többek között kutatást végzünk, kiadványokat jelentettünk meg, illetve szimpóziumot, tréningeket szervezünk civilszervezetek számára.

Részvétel „CSR adatbázis létrehozása és fejlesztése” képzésen

Az Egyesület három munkatársa, Török Katalin, Ujhelyi Kata és Lewis Akenji vett részt az Ethical Consumer Research Association (ECRA) egyesületünk számára szervezett kétnapos képzésen. Az Ethical Consumer adatbázis felépítésének és működésének tanulmányozásán kívül a képzés a CSR adatbázis tartalmi felépítésére, annak kritériumaira és jogi vonatkozásaira is kitért. A tréning Manchesterben, Angliában került megrendezésre 2005. szeptember 26-27-én.

Fenntartható Fogyasztás Adatbázis

Egy, a hazai tudatos vásárlói döntések meghozatalát támogató adatbázis kiépítését folytatta egyesületünk 2005-ben. Véglegesítettük az adatbázis struktúráját és az összesítendő adatok listáját. Az első összehasonlító elemzéseket 2006 folyamán publikáljuk.

Oktatási tevékenységek

Az Egyesület 2005-ben folytatta 2004-ben indult átfogó oktatási projektjét. A projekt során előadásokat, műhelymunkát folytattunk több budapesti középiskolában, elkészült egy módszertani kiadvány a fenntartható fogyasztás tizenévesekkel való megismertetéséről, kiadtuk a youthXchange című képzési csomagot a KÖVET-tel együttműködésben, majd 2005 őszén tanárképzéseket szerveztünk.

youthXchange: képzési csomag a felelős fogyasztásról, útmutató egy fenntarthatóbb élethez

Az ENSZ Környezetvédelmi Programja és az UNESCO által kidolgozott, több nyelvre lefordított kézikönyv Magyarországon a Környezettudatos Vállalatirányítási Egyesület és a Tudatos Vásárlók Egyesülete kiadásában jelent meg 2004-ben. A kiadvány hiánypótlónak bizonyult, pozitívan fogadták mind a pedagógusok, mind a diákok. A nagy sikerre és az igényekre való tekintettel a kiadvány újryomását tervezzük.

Módszertani fejlesztések a fenntartható fogyasztás tizenévesekkel való megismertetése érdekében

2004-ben indult oktatási projektünk végére egy, a gyakorlatban is tesztelt módszertant, mintaprogramot dolgoztunk ki, amely összefoglalja az egyéves munka során elért eredményeket és tanulságokat, így a projekt eredményei több oktatási intézményben is hasznosulhatnak. A módszertan kidolgozása a 2004/2005-ös tanév első félévében személyes interjúkkal, a szakemberek, a szülők, és a fiatalok bevonásával szerveződő műhelymunkákkal kezdődött, majd a második félévben az oktatási intézményekben, főleg a fiatalok részvételére épülő többhónapos oktatási tevékenységgel fejeződött be.

Tanárképzések a fenntartható fogyasztásról és a méltányos kereskedelemről

2005 őszén négy alkalomból álló tanárképzés sorozatot bonyolítottunk le négy helyszínen: Budapesten, Győrben, Nyíregyházán és Pécsen. A tanárképzéseken egyesületünk és partnerszervezeteink munkatársai, valamint meghívott szakértők tartottak előadásokat a fenntartható fogyasztásról és a méltányos kereskedelemről. A képzés keretében a tanároknak átadtunk egy gazdag oktatási csomagot, amely a témában a magyar civilszervezetek által kiadott kiadványokat tartalmazta. A képzéseken összesen közel 100, főként középiskolai tanár vett részt. A budapesti és a pécsi képzések egyes résztvevői olyannyira hasznosnak és vonzóknak ítélték a programot, hogy azonnal hasonló képzések szervezésébe kezdtek, ahová munkatársainkat vendégelőadóknak meghívták. Így 2006-ban Székesfehérváron és Pécsen partnerszervezetek szervezésében folytatjuk a téma megismertetését a tanárokkal.

Plakátsorozat

Az oktatási program során 4 elemű plakátsorozatot készítettünk, amelyet a tanárképzéseinken résztvevő pedagógusok körében és a fiatal generáció ökológiai fogyasztóvédelmi képzését végző önkéntesek, civil szervezetek segítségével iskolákban terjesztjük. A sorozat első eleme az ökológia fogyasztóvédelem alapelveit 12 pontban összefoglaló plakát: a Tudatos Vásárló 12 pontja. A három további plakát a fiatalok körében népszerű fogyasztási cikkek (és alternatíváik) környezeti, társadalmi, egészségügyi hatásait mutatja be: üdítőitalok, csipszek, sós rágcsálnivalók és kozmetikumok.

Kampány a közérdekű fogyasztóvédelmi és környezetvédelmi adatok nyilvánosságáért

Az Egyesület 2005 tavaszán megkapta véleményezésre a 2007-2011 időszakra szóló, III. Középtávú fogyasztóvédelmi koncepció tervezetét. A tervezetet véleményeztük. Egyesületünk két témát vetett fel: a fenntartható fogyasztás témáját – amiről a felelős államtitkár további dokumentációt kért; valamint a fogyasztóvédelmi adatok nyilvánosságának kérdését.

Magyarországi ökológiai fogyasztóvédelmi hálózat és szakmai közösség létrehozása

Az Egyesület által koordinált civil együttműködés tagjai: Egyetemes Létezés Természetvédelmi Egyesület, Energia Klub, Hulladék Munkaszövetség, Ökotárs Alapítvány, Reflex Környezetvédő Egyesület, Tudatos Vásárlók Egyesülete, Zöld Fiatalok Egyesület, Védegylet. A résztvevő szervezetek mindegyike rendelkezik referenciákkal a fogyasztóvédelem és a környezetvédelem területén. A munkacsoport 2005 januárjában az iskolatejes dobozok reklámfelületként való értékesítése kapcsán kampányt indított, amelyben a gyerekeknek szóló reklámozás társadalmi és fogyasztóvédelmi problémáira hívtuk fel a figyelmet. Emellett a munkacsoport az év során több ízben is felszólalt az iskolai büfék egészségesebbé tételét szabályozni hivatott oktatási miniszteri rendelet kapcsán.

A Munkacsoport támogatta a Magyarországon megvalósuló fair trade kezdeményezéseket. Tartalmilag és anyagilag is hozzájárultunk a fair trade alapelveit és a jelenlegi civil kezdeményezéseket bemutató kiadvány létrejöttéhez, részt vettünk továbbá a 2005. június elején megrendezésre került Fair Trade konferencia előkészítésében.

Létrejött egy, a reklámpia társadalmi és környezeti visszasságait a humor eszközeivel bemutató vándorkiállítás, amely oktatási intézményekben és fiataloknak szóló fesztiválokra indul újtárra (Adbusters plakátok, molinók és képeslapok).

Tudásmegosztó események, képzések, rendezvények

Kapacitásépítő tréning tartása a vállalatok társadalmi felelősségéről civilszervezetek számára

2005 májusában kapacitásépítő tréninget tartottunk kb. 15 civilszervezet képviselőinek a vállalatok társadalmi felelősségéről. A tréning az elméleti háttér feldolgozásától indult (milyen erkölcsi és jogi alapon kérhetik számon civil szervezetek a felelős vállalati működést) és a gyakorlati lehetőségek bemutatásával ért véget (milyen jogi, média, konzultációs stb. eszközei vannak a civil szervezeteknek a vállalatok felelősebb magatartásra bírása érdekében). A tréninget széles körben meghirdettük, így a környezetvédő szervezetek mellett nőjogi, gyermekjogi szervezetek is képviseltették magukat.

Előadók: Boda Zsolt (Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem Gazdaságtudományi Központ), Fertetics Mandy (Környezettudatos Vállalatirányítási Egyesület), dr. Kalas György (Reflex Környezetvédő Egyesület, Jogsegély szolgálat), Gulyás Emese (Tudatos Vásárlók Egyesülete), Földes Ádám (Társaság a Szabadságjogokért), Csillag Gábor (Zöld Fiatalok)

Mi döntünk? – Filmvetítés, beszélgetés és kiállítás a Hunnia moziban

Hunnia mozi, Budapest, 2005. február 11.

Filmvetítéssel egybekötött vitát szerveztünk Körösi Zsuzsa "Mi döntünk" című filmjének magyarországi bemutatója alkalmából a Hunnia Moziban. A teltházas vetítést beszélgetés kísérte Boda Zsolt (Tudatos Vásárlók Egyesülete), Varga Géza (Galgafarm ökofalu) és Lengyel Zoltán (MOSZ, Textil és Ruházati Ágazat vezető) részvételével. Február hónapban a Hunnia moziban kiállítottuk az Egyesület által gondozott Adbusters plakátsorozatot.

Ökofeszt

Budapest, 2005. április 16.

Haraszi Anikó és Gulyás Emese előadást tartottak a termékek címkézéséről valamint az etikus fogyasztásról az Ökofeszt elnevezésű fesztiválon. A fesztiválon Egyesületünk kiállítást szervezett az Adbusters – kanadai székhelyű partnerszervezetünk – plakátjaiból.

Civil tanács a helyi bevásárló központ létesítéséről

A Cromo Alapítvány felkérésére Gulyás Emese előadást tartott a bevásárlóközpontok társadalmi és környezeti hatásairól 2005 júliusában Diósdon.

Részvétel a Művészetek Völgye fesztiválon

Kapolcs, Taliándörögd, 2005. július 29. – augusztus 7.

2005-ben is részt vettünk a Művészetek Völgye programjaiban: Kapolcsra bemutattuk youthXchange című kiadványunkat, Taliándörögdön bekapcsolódtunk a Zöld Udvar programjaiba.

Beszélgetőest a fogyasztói kultúráról, a tudatos vásárlásról

Ráday Könyvesház, 2005. október 19.

Előadásorozatotunk első eseményét 2005. október 19-én tartottuk a Ráday Könyvesházban. A meghívott beszélgetőpartnerek Boda Zsolt és Könczey Réka, a terület szakértői voltak, a beszélgetést Vida Viktor, a

Védegyelet munkatársa vezette. A téma a fogyasztói kultúra, a fogyasztás körüli problémák, a tudatos fogyasztói mozgalmak, illetve az ökológiai fogyasztóvédelem jelentősége volt.

Beszélgetés a Corporation című film bemutatója kapcsán

Toldi Mozi, 2005. november 3.

A Corporation című film magyarországi bemutatója kapcsán beszélgetést szerveztünk a Toldi Moziban az esti vetítés előtt. A szervezésben partnerünk volt a film magyarországi forgalmazója, a Független Média Kiadó.

A dokumentumfilm a nagyvállalatok, részvénytársaságok egyre nagyobb hatalmát, az élet minden területére kiterjedő befolyását elemzi. A vetítés előtt beszélgetést szerveztünk a vállalatok érdekérvényesítése, a vállalati lobbi témájában. Meghívott vendégeink Prommer Mátyás a WWF Magyarország munkatársa, illetve Mogyorósi György, a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium osztályvezetője voltak, a beszélgetést Bihari Ágnes, a Magyar Rádió újságírója moderálta. A beszélgetésen és a vetítésen körülbelül 150 érdeklődő vett részt.

Ne Vásárolj Semmit! Nap kampány

November 25-én Magyarországon is megtartottuk a nemzetközi „fogyasztói böjt” napját, amin világszerte több száz szervezet és aktivista vesz részt.

2005-ben legnagyobb sajtóvisszhangot a Ne Vásárolj Semmit! Napi sajtókampányunk kapott: pár nap alatt több mint 60 alkalommal jelentünk meg a magyar médiában, többek között a legnagyobb csatornák híradóiban és az MTV Este c. műsorában.

Ne Vásárolj Semmit! Nap – Nyílt Nap

TVE iroda, 2005. november 25.

A Ne Vásárolj Semmit! Nap alkalmából nyílt napot tartottunk Bem rakparti irodánkban. A célunk az volt, hogy a jelentős sajtóérdeklődést kihasználva beszélgetésre invitáljuk a fogyasztókat a vásárlásról, a fogyasztók jogairól, döntési lehetőségeiről, a felelős fogyasztásról.

A nyílt napon folyamatos volt a vendégforgalom, a résztvevők száma meghaladta az ötvenet, a társadalom legkülönbözőbb csoportjaiból érkeztek érdeklődők. Fogadtunk kismamákat kisgyerekekkel, középiskolai tanárokat, diákokat, nyugdíjasokat, menedzsereket, és újságírókat is. A beszélgetés spontán alakult, a vendégek lelkesen beszélgettek, vitatkoztak a legkülönbözőbb fogyasztói témákról: a praktikus háztartási tanácsoktól a fogyasztóvédelem aktuális kérdéseig.

A TVE munkatársai által tartott további képzések, előadások

2005-ben az Egyesület részt vett az alábbi szakmai egyeztetéseken és programokon:

- 2005. április 12.: előadás az International Business Schoolban a fenntartható fogyasztásról
- 2005 májusában előadást tartottunk kereskedők és marketing szakemberek számára a Progresszív magazin által szervezett konferencián, Siófokon. Az előadásban bemutattuk a tudatos, etikus fogyasztói elvárásokat rávilágítva az egyre növekvő piaci szegmens fontosságára.
- 2005 májusában a Környezettudatos Vállalatirányítási Egyesület környezeti kommunikációról szóló műhelybeszélgetésén előadást tartottunk a fogyasztói elvárásokról a vállalatok környezeti és társadalmi jelentéseinek kapcsán.
- 2005. október 5-6-án részt vettünk a Magyarország Fenntartható Fejlődés Stratégiájának szakmai műhelyvitáján.
- 2005. december 2-3-án a Globfeszten egyesületünk képviselőjében Haraszi Anikó és Boda Zsolt vett részt a multik és a fogyasztóvédelem, vállalati felelősség témájában szervezett panelbeszélgetésen.

Kutatás

Felmérés a Tudatos Vásárlói attitűdökről

2005 augusztusában a Magyar GALLUP Intézet segítségével felmérést végeztünk a felnőtt lakosság körében 1000 fős reprezentatív mintán. A kutatás segítségével átfogó képet kaptunk a magyar lakosság környezettudatos, etikus fogyasztási témákhoz való viszonyáról, attitűdjéről, valamint arról, hogy a témán belül melyek a legfontosabb kérdések, területek, és a legnépszerűbb eszközök, kezdeményezések.

Nemzetközi szerepvállalás

A Közép-európai Ökológiai Fogyasztóvédelmi Hálózat alapító konferenciája

2005 júniusában megtartottuk a Közép-európai Ökológiai Fogyasztóvédelmi Hálózat alakuló konferenciáját. A konferencián 30 fő vett részt 24 szervezet és 16 ország képviseletében. A háromnapos rendezvény első napján az ENSZ Környezetvédelmi Programjának (UNEP) képviselője bevezető előadást tartott a fogyasztóvédelem és a környezetvédelem aktuális kérdéseiről, az e téren alakuló közpolitikákról. Ezt követően a résztvevők megosztották pozitív és negatív tapasztalataikat a régióban működő hálózatokról, azonosították a sikeres hálózatok kritériumait. A második napon a résztvevők megfogalmazták elvárásaikat, szükségleteiket az alakuló hálózattal szemben, majd facilitátor segítségével szervezeti jövőképet, missziót és célokat határoztak meg. Következő lépés a konkrét akciótervek, tevékenységi területek meghatározása volt. A harmadik napon a hálózat alapítói megvitaták a szervezeti struktúrát, felelősöket rendeltek az előzőekben meghatározott tevékenységi területek megvalósításához.

A konferencia résztvevői meghatalmazást adtak a Tudatos Vásárlók Egyesületének a hálózat további koordinálására és a 2006 évi találkozó megszervezésére.

A konferencia facilitálására nemzetközileg elismert tréner, Vida Wagnert kértük fel, aki professzionális módszerekkel segítette a folyamat megvalósulását és a tervezési folyamat során megfogalmazott elvárások teljesülését.

A konferencia levezető elnöke a Consumers International (Fogyasztóvédelmi Világszervezet) vezető tanácsadója, Bjarne Pedersen volt, aki nem csak szakmai felkészültségével, de a nemzetközi hálózatok létrehozásában szerzett tapasztalatával is támogatta a konferencia céljait.

Egyeztető megbeszélés nemzetközi szakértők bevonásával

2005 januárjában tervező megbeszélést tartottunk nemzetközi szakértők bevonásával, amelynek célja az új hálózat létrehozási folyamatának felépítése, a lehetséges buktatók azonosítása, a folyamat szakmai facilitálásában résztvevő személyek azonosítása volt.

Az egyeztetésen részt vett: Lewis Akenji, Gulyás Emese, Boda Zsolt, Robyn Spencer (Tudatos Vásárlók Egyesülete), Bjarne Pedersen (vezető tanácsadó, Consumers International, Fogyasztóvédelmi Világszervezet), Sylvia Lorek (vezető tanácsadó, ANPED, Northern Alliance for Sustainability, Északi Szövetség a Fenntarthatóságért), Ondrej Velek (tanácsadó, Cseh Ipari, Kereskedelmi és Fogyasztóvédelmi Minisztérium), Móra Veronika (igazgatóhelyettes, Ökotárs Alapítvány).

A tervezésen a résztvevők megvitaták a létrejövő hálózat célját, konkrét célkitűzéseket fogalmaztak meg az alakuló konferencia végeredményével kapcsolatban, közösen feltárták a kezdeményezésbe bevonandó magyar és a régióban működő szervezetek listáját, ajánlatokat tettek a rendezvény meghirdetésére vonatkozóan, véglegesítették a konferencia időpontját, valamint felépítették annak szakmai folyamatát.

ALARM projekt

Egyesületünk meghívást kapott és tagja lett az ALARM nemzetközi projekt (Assessing Large-scale Environmental Risks for Biodiversity with Tested Methods) társadalmi-gazdasági tanácsadó testületének. Az Egyesület a fogyasztókat és a fogyasztóvédelmi szervezeteket képviselve tölt be tanácsadói szerepet a klímaváltozás veszélyeinek modellezésére és mérésére irányuló 60 hónapos kutatási projektben.

Az EU 6. keretprogramjának keretében megvalósuló és 2004 elején indult projektben 54 partner szervezet vesz részt 26 országból.

Munkacsoport-részvétel a dán Danish Society for Nature Conservation természetvédelmi szervezet „nonprofit think-tank” kezdeményezésében

Egyesületünk, amely a kezdeményezésnek egyben aktív tagja is, az élelmiszerekkel foglalkozó munkacsoportban töltött be szerepet és nyújtott be ajánlásokat a témában.

E-CONS nemzetközi hálózat hazai koordinációs szervezete

2005 májusában egyesületünk képviseletében Ujhelyi Kata előadást tartott a program keretében, Santanderben, Spanyolországban megrendezett Európai Tanárok Találkozóján. Megkezdtük a projekthez kapcsolódó fogyasztóvédelmi oktatás magyarországi adatbázisának összeállítását is.

Az E-CONS hálózat, amelyben Magyarországot egyesületünk képviseli, a Socrates közösségi programban, a COMENIUS 3 akcióprogramban foglal helyet. A 2007-ig tartó program célja az iskolák együttműködése illetve oktatási innovációk ösztönzése a fenntartható fogyasztás, a fogyasztóvédelem területén.

Partnerség az Ethical Consumerrel

2005. során partneri kapcsolatot alakítottunk ki az Ethical Consumerrel (ECRA – Ethical Consumer Research Association – www.ethicalconsumer.org). Az ECRA a partnerség keretében folyamatosan lehetőséget biztosít számunkra a kutatási eredményeihez, publikációihoz és más forrásokhoz való hozzáférésre, valamint képzésekkel és tanácsadással támogatja Egyesületünk tevékenységét.

Az ECRA monitoring tevékenysége során nyomon követi a vállalatok gazdasági, környezeti és társadalmi tevékenységét, elsősorban etikai szempontokat figyelembe véve. A szervezet létrehozott egy adatbázist, amely több mint 20.000 vállalat adatait tartalmazza. Adatbázisuk hivatalos kormányközleményekre, kampánycsoportok beszámolóira, statisztikai adatokra és megbízható médiaforrásokra támaszkodik, információs bázisukat havonta újítják, bővítik.

Részvétel a 2. Fenntartható Fogyasztás és Termelés Európai Konferencián (Marrakesh folyamat)

Berlin, 2005. december 13-14.

Egyesületünk az ENSZ Környezetvédelmi Programja (UNEP), az EU és a Német Külügyminisztérium által szervezett konferencia ökodizájn és termék életciklus munkacsoportjában képviseltette magát. A konferencián kormányzati szervek, nemzetközi és civil szervezetek képviselői vettek részt. A konferencia a 2003-ban, Ostendben megrendezett szakmai találkozó folytatása.

Stratégiai partnerség kialakítása az Észak-Európai Fenntarthatósági Hálózattal (ANPED) a Fenntartható Fogyasztásért

Az Egyesület stratégiai partneri kapcsolatot alakított ki az ANPED-del. Az együttműködés célja közös javaslatok és projektek kidolgozása, fenntartható fogyasztással kapcsolatos programok véleményezése, javaslatok készítése a jövőbeli fogyasztóvédelmi szakpolitikai irányelvek kidolgozásához. Egyesületünk koordinációjával a Közép-európai Ökológiai Fogyasztóvédelmi Hálózat és ANPED 2005. során projektjavaslatot dolgozott ki a fenntartható fogyasztás területén tevékenykedő hálózatok és civil szervezetek hatékonyságának és teljesítményének növelése, és az együttműködés és kölcsönös támogatás ösztönzése érdekében Közép- és Kelet-Európában (Közép-európai Ökológiai Fogyasztóvédelmi Hálózat) és Nyugat-Európában (ANPED).

Tréning tartása a fenntartható fogyasztás témakörében a 11. Európai Környezetvédelmi Diákszimpóziumon

Az Egyesület tréninget tartott Spanyolországban 2005. április 2-10-ig „Környezetvédelmi kommunikáció és oktatás” címmel a 11. Európai Környezetvédelmi Diákszimpózium keretében. A szimpózium szervezője a sevillai Környezettudományi Egyesület (ASSECA) volt.

II. International Banana Conference, Brüsszel, 2005. április 28-30.

Az IBC célja, hogy a nemzetközi banánkereskedelem fenntarthatóvá váljon. (A banánkereskedelmen keresztül nagyon jól reprezentálhatók a jelenlegi globális gazdasági folyamatok. Lewis Nji Akenji a TVE nevében képviselte a fenntartható fogyasztás népszerűsítéséért dolgozó civil szervezetek véleményét a „Munkajog, tisztességes megélhetés, méltányos árak” panelben. A TVE ezen kívül részt vett a Konferencia Zárónyilatkozatának elkészítésében is. A nyilatkozat felszólította az Európai Bizottságot, hogy tekintse át a jelenlegi banánkereskedelmi szabályozást, és vizsgálja meg annak a szegénységre, az exportáló országok fejlettségi szintjére gyakorolt hatását, valamint dolgozzon ki egy új tarifa-rendszert a WTO követelményeinek megfelelően. Még több információ a <http://www.abc2.org> weboldalon.

The 3rd International Conference of Society for Industrial Ecology (ISIE 2005). Előadás „Influencing Corporate Behaviour Through Consumer Networks” címmel, Stockholm, 2005. június 12-15.

Az ISIE célja az Ipari Ökológia követelményeinek népszerűsítése, azáltal, hogy innovatív technológiai megoldásokat keres a környezetvédelmi problémákra, valamint segíti a kommunikációt és együttműködést a tudósok, mérnökök, politikai döntéshozók, és a piaci szereplők között. Lewis Nji Akenji, a TVE képviselőjében előadást tartott a Közép-európai Fenntartható Fogyasztási Hálózatban végzett munka tapasztalatairól, arról, hogyan befolyásolhatják a fogyasztói hálózatok a vállalatok piaci viselkedését. Még több információ a <http://www.isie-2005.org> oldalon.

ANPED éves szakmai találkozó fenntartható fogyasztáshoz kapcsolódó tevékenységek és javaslatok kidolgozásának céljából a civil szervezetekkel, Bulgária

Az ANPED célja az észak-európai civil szervezetek erősítése és segítése – elsősorban szakmapolitikai szinten a fenntartható közösségek létrejötte és védelme érdekében. A találkozó keretében a TVE bemutatkozott, mint az ANPED új tagszervezete, és a Közép-európai Fenntartható Fogyasztás Hálózat

stratégiai partnere és koordinátora (az ANPED tanácsadóként részt vett Hálózat létrehozásában). A találkozón egy új kezdeményezés indult útjára a TVE, az ANPED és a NASCA (North American Sustainable Consumption Alliance) részvételével, amelynek célja a fenntartható fogyasztási és termelési minták és szabályok terjedésének népszerűsítése az „északi” országokban. Ebben a kezdeményezésben a Közép-európai Fenntartható Fogyasztás Hálózat is részt vesz, elsősorban a kommunikációért és az eszközrendszerek kidolgozásáért felelős munkacsoportokban. Több információ: <http://www.anped.org>.

Európai fogyasztóvédelmi szervezetek Éves Közgyűlése: „Empowering consumers: to be or not to be informed”, Brüsszel, 2005. december 6.

Az Európai Bizottság Egészségügyi Is Fogyasztóvédelmi főigazgatósága által szervezett rendezvényen, az Európai Unió tagállamaiból, a csatlakozásra váró országokból, illetve az EFTA tagállamokból érkezett fogyasztóvédelmi szervezetek és a tagállamok képviselői gyűltek össze. Ezévbén a Gyűlés központi témája a fogyasztók tájékoztatása volt.

Az Egyesület és a stáb

2005. július 15-17-én egyesületünk munkatársainak és vezetőségének részvételével stratégiai és éves tervezést tartottunk. Augusztusban egyesületünk új irodába (1027 Budapest Bem rakpart 30.) költözött: Az eddigi 30m² helyett 80 m² áll rendelkezésünkre.

Alkalmazottak

2005-ben egy fővel bővült a TVE stábjja, Török Katalin a weboldalért felelős projekt vezetőként csatlakozott. Ferenczi István munkaviszonya megszűnt, a TVE munkájában ezentűl szakértőként vesz részt.

2005. évben alkalmazottak névsora a következő

- Lewis Nji Akenji
- Ferenczi István
- Gulyás Emese
- Dr. Haraszi Anikó
- Takáts Ágnes Katalin
- Török Katalin Judit
- Ujhelyi Katalin

Képzések

- Török Katalin és Ujhelyi Katalin részt vettek az Ökotárs Alapítvány által szervezett zöld civil szervezeti találkozón, Horány, 2005. szeptember 1-4.
- Részt vettünk az MTVSZ által szervezett „A környezetpolitika aktuális kérdései, kiemelten az EU vegyianyag-politikája” c. Környezetpolitikai fórumon 2005. november 17-én a Parlamentben,
- Haraszi Anikó és Ujhelyi Katalin részt vett a Soros Alapítvány által szervezett „A civil összefogás dilemmái” c. konferencián, Budapesten, 2005. december 8-án.
- Részvétel a BEUC (Európai Fogyasztóvédelmi Szervezet) „Fogyasztóvédelmi szervezetek menedzsment kapacitásépítése” tréningjén, amelynek célja a fogyasztóvédelmi szervezetek menedzsment kapacitásának építése volt. A tréning részletesen kitért a vezetői feladatokra, a kommunikáció és a forrásteremtés területeire. A tréningen elhangzottakat a TVE hosszú távú civil kapacitásépítés programjában fogjuk felhasználni.

Önkéntesek és tanácsadók

2005-ben is többen támogatták önkéntes munkájukkal Egyesületünket. Ezúton köszönjük munkájukat: Boda Zsolt, Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem Gazdaságetikai Központ; Czakó Zsolt és Somogyi Krisztina, Plusminus Vizuális Intelligencia projekt; Nádasai Katalin, Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem Marketing Tanszék.

2005 ősztől több projektünkbe is bekapcsolódtak újonnan megismert önkénteseink, munkájukat ezúton is köszönjük: Bonifert Anna, Dékány Csilla, Gál Andrea, Kónya Krisztina, Nagy Veronika.

Köszönjük még Lugosi Bea, Hulladék Munkaszövetség; Tóth Nelli, Energia Klub; Kalas György, Reflex Környezetvédő Egyesület; Kardos Péter, Energia Klub; Pencz Levente, Fauna Egyesület; Simon Gergely, Levegő Munkacsoport; Fidirich Róbert, Magyar Természetvédők Szövetsége; Móra Vera, Ökotárs

Alapítvány és Tóth Gergely, Környezettudatos Vállalatirányítási Egyesület egy-egy projekt során nyújtott segítségét.

Egyesületi választmány és tagság

Az Egyesület Közgyűlését 2005. július 22-én, Budapesten, a Döbrentei u. 10. szám alatt tartotta. Az Egyesület Alapszabálya értelmében a tisztségviselők megbízatása 2005-ben lejárt, a Közgyűlés az egyesület elnökévé Ujhelyi Katalint, elnök-helyettesévé Gulyás Emesét, titkárrá dr. Haraszti Anikót választotta. Boda Zsolt megbízatása megszűnt, a Választmány tagjaként továbbra is részt vesz a TVE munkájában.

Támogatók

2005-ben a következő adományozók támogatták programjainkat: Európai Unió Phare Access program; Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium (és jogelődje a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium); Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium; Ökotárs Alapítvány; Soros Alapítvány Trust Programja; Nemzeti Civil Alapprogram; Budapest Főváros Önkormányzat; Magyar Nemzetközi Fejlesztési Segítségnyújtási Kht. (Hun-IDA), Consumentenbond, Grant Anne Fransenfrou.

Köszönjük a támogatást!